

PROFIEL RAAD VAN COMMISSARISSEN

volksbelang

Woningbouwvereniging Volksbelang

Besproken in selectiecommissie d.d.: 21 augustus 2019
Vastgesteld door Raad van Commissarissen: 12 juli 2019

1. Visie op toezicht

Woningbouwvereniging Volksbelang (kortweg en verder te noemen Volksbelang) is een actieve en slagvaardige woningcorporatie werkzaam in de regio Helmond.

Het doel van de vereniging is duurzaam te investeren in kwalitatief goede en betaalbare huisvesting voor de doelgroep en samen met haar partners te werken aan leefbare en vitale wijken en buurten waar zij bezit heeft. Toegankelijk en laagdrempelig, betrokken en betrouwbaar, effectief en efficiënt en zelfbewust zijn de kernwaarden van Volksbelang en vormen de pijlers voor de verdere ontwikkeling van de vereniging in de komende periode. De vereniging heeft een drielagen structuur met een Raad van Commissarissen (RvC), een bestuur en een directie. Het bestuur, dat de dagelijkse leiding van de organisatie heeft gedelegeerd aan de directie, is verantwoordelijk voor het beleid en het reilen en zeilen van de woningcorporatie.

De RvC vergadert tenminste vier maal per jaar met het bestuur. Daarnaast wordt gedurende het jaar tijd ingeruimd voor thematische, inhoudelijke bijeenkomsten van de RvC, voor opleiding en training van de leden en vindt periodiek doch minimaal één maal per jaar een zelfevaluatie van en door de RvC plaats. De RvC bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste zeven leden. Er wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling van de RvC naar geslacht en achtergrond. De inhoudelijke kwaliteit van de RvC heeft echter prioriteit boven een evenwichtige samenstelling. De rol van de RvC – mede in relatie tot die van bestuur en directeur – is in feite vierledig:

1.1. Toezichthouder

De toezichtrol betreft met name de controlerende rol, die met name naar voren komt in de goedkeuringsbevoegdheden van bestuur en RvC.

De RvC heeft tot taak toezicht te houden op het bestuur en op de algemene gang van zaken bij Volksbelang. De RvC van Volksbelang is als toezichthouder met name actief in het goedkeuren van de besluiten van het bestuur, waarbij de wet, de statuten en het reglement van de RvC aangeven welke besluiten dit betreft. Als raad wil hij verder af staan van de dagelijkse gang van zaken, zodat hij het overzicht bewaart. Zijn expliciete taak is het beoordelen van de bijdrage van besluiten op het realiseren van de maatschappelijke taak en positie van de vereniging, waaronder ook de toets aan wettelijke voorschriften wordt verstaan. Dit betekent dat hij kijkt naar de strategie en risico's verbonden aan de onderneming in het licht van de continuïteit van Volksbelang en in het licht van de belangen van haar belanghebbenden. De raad doet dit als collectief, kent geen deelbelangen en geen commissies, vanuit het principe van een gezond tegengewicht richting bestuur. Hierover legt de RvC verantwoording af aan de ledenvergadering en aan de minister, gemeente, huurdersorganisatie en andere belanghebbenden via zijn verslag in het jaarverslag.

Het bestuur heeft de rol van toezichthouder waar het gaat om het functioneren van de organisatie en de door haar aan de directeur gemandateerde bevoegdheden. Het bestuur toetst (artikel 5 van het directiereglement) beleidsvoorstellen, stelt deze vast bij besluit en ziet toe op de realisatie. In deze rol heft het bestuur met name de taak de belangen van de verschillende belanghebbenden af te wegen in het licht van de volkshuisvestelijke en maatschappelijke doelstelling van de vereniging.

1.2. Adviseur

De advies-/klankbordrol betreft de raadgeversrol. In het drielagenmodel is dit een getrapte rol.

De advies-/klankbordrol van de RvC is beperkt, zodat de onafhankelijke helicopterview die in de toezichtrol aan de orde is, niet in gevaar komt. De voorzitter van de RvC is voor de uitoefening van deze rol aanwezig bij de bestuursvergaderingen. Commissarissen kunnen door het bestuur worden benaderd voor de klankbordrol. Dit betreft met name vraagstukken waar het een specifieke deskundigheid betreft, die in de raad aanwezig is. Deze rol wordt vooral bilateraal vorm gegeven. Het bestuur heeft richting directeur een actieve advies-/klankbordrol in de beleidsvoorbereiding en de –uitvoering. Dit vindt plaats in het tweewekelijks overleg.

1.3. Werkgever

De werkgeversrol betreft de zorg voor een kwalitatief en goed functionerende governance.

De RvC is werkgever van het bestuur. De RvC heeft de taak om de juiste bestuurder bij de veranderende corporatie te zoeken of de huidige bestuurder daarin te laten ontwikkelen. Verder moet de RvC de bestuurder beoordelen en belonen binnen de doelstellingen van de corporatie en de algemeen geldende opvatting van sober en doelmatig gebruik van corporatiefinanciën.

Goed werkgeverschap is een doorlopende taak. De RvC dient die zodanig uit te voeren dat enerzijds de bestuurder zijn of haar competenties volledig ten dienste van de corporatie kan inzetten en anderzijds de raad zelf zijn toezichtrol volledig kan vervullen. De RvC beoordeelt jaarlijks het functioneren van het bestuur, stelt het honoreringsbeleid (binnen de kaders van de WNT) voor het bestuur vast en de honorering van individuele bestuursleden binnen de kaders van dat beleid.

1.4. Netwerker

De netwerkrol betreft de relaties met de omgeving. In het drielagenmodel is het belangrijk dat hierin geen overlap optreedt.

Commissarissen vormen een belangrijke schakel tussen Volksbelang en de samenleving. Tijdig signaleren van ontwikkelingen in andere sectoren, de markt of de lokale gemeenschap is in deze snel veranderende samenleving essentieel. De RvC van Volksbelang staat open voor informatie en signalen uit andere bronnen, maar is gelijktijdig terughoudend in het onderhouden van actieve contacten.

Het bestuur onderhoudt in representatieve zin contacten, de directeur stelt het belanghebbendenbeleid op en voert dit uit en onderhoudt de actieve netwerken vanuit de verantwoordelijkheid voor de belangenbehartiging en vertegenwoordiging.

De directeur draagt er zorg voor dat vanuit het netwerk bestuur en RvC tijdig zijn geïnformeerd over ontwikkelingen bij de lokale, regionale en landelijke belanghebbenden.

De relatie met de HBVV als belanghebbende is een bijzondere. Vanuit de governance hebben vertegenwoordigers van de HBVV zonder last of ruggenspraak zitting in de RvC. Toch is het ook van belang dat de (gehele) RvC geïnformeerd is over wat er binnen de HBVV leeft. Jaarlijks zal er daarom een overleg met de HBVV worden georganiseerd door het bestuur, waarbij (een delegatie van) de RvC als toehoorders aanwezig is en de directeur als informant.

2. Het kwaliteitsprofiel van de Raad van Commissarissen

2.1 Algemeen

Uitgangspunt voor de bezetting van de RvC is, dat de leden generalisten zijn die gezamenlijk een multidisciplinair team vormen. Voor de integrale besluitvorming zijn leden nodig die een aandachtsgebied (portefeuille) hebben, maar bovenal een helikopterview. Van de leden wordt besluitvaardigheid en resultaatgerichtheid verwacht. De leden moeten in staat zijn scherpe discussies collegiaal te voeren. Zij weten waarop zij dienen te sturen en de juiste vragen te stellen. Hierbij is het gewenst een zeker evenwicht te bereiken tussen personen uit het bedrijfsleven en personen afkomstig uit de non-profit sector.

2.2 Competenties

Onderstaande competenties zijn generiek en gelden voor alle leden van de RvC, met inbegrip van de commissarissen die op voordracht van huurders worden benoemd. Deze competenties vloeien voort uit het Besluit Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting 2015 en uit het eigen kwaliteitsprofiel van de RvC en zijn als volgt omschreven:

- Is consistent in denken en doen (gedrag en houding) onder verschillende omstandigheden. Maakt zichtbaar wat hij/zij werkelijk belangrijk vindt en waar hij/zij voor staat. Dit betekent ook het open communiceren van intenties, ideeën en gevoelens, het uitnodigen tot openheid en eerlijkheid naar diverse betrokken partijen. Juiste informatie geven over de werkelijke situatie en het tijdig erkennen van risico's, uitdagingen en problemen naar het bestuur.
- Kan ingewikkelde materie snel overzien, heeft realiteitszin en een gezond verstand. Heeft oog voor de ontwikkelingen, verhoudingen en gevoelens binnen de vereniging. Kan schakelen op bestuurlijk niveau, heeft goed inzicht in de gang van zaken binnen de corporatiesector en is een goed klankbord voor het bestuur.
- Weegt gegevens en mogelijke handelwijzen tegen elkaar af en komt tot een logisch oordeel. Onderzoekt/herkent/begrijpt de essentiële vraagstukken. Kan over de eigen portefeuille heen kijken..
- Oefent de functie adequaat en zorgvuldig uit, met inachtneming van regels en verantwoordelijkheden. Oordeelt en handelt op moreel verantwoorde wijze, op basis van algemeen aanvaarde sociale en ethische normen. Is hierbij aanspreekbaar op eigen gedrag en spreekt ook anderen hierop aan. Vertoont goed voorbeeldgedrag voor de eigen organisatie en sector.
- Onderkent de specifieke rol van de Volksbelang als maatschappelijke onderneming en bewaakt binnen de visie en missie van Volksbelang de invulling daarvan. Laat blijken goed geïnformeerd te zijn over de (veranderende) maatschappelijke, politieke en andere ontwikkelingen in de omgeving van de vereniging, alsook over de belangen van de belanghouders. Kan dit vertalen naar de volkshuisvesting en deze kennis effectief benutten. Kan omgaan met diverse belanghouders en daarin tot een weloverwogen balans komen voor keuzes en handelen en verantwoordt zich daarover.
- Stelt de lastige vragen (ook als hij/zij daar aanvankelijk alleen in staat), durft in te grijpen als dat nodig is en heeft een 'rechte rug' bij moeilijke beslissingen. Is in staat tot onafhankelijke oordeelsvorming. Stelt de goede vragen en durft door te vragen.
- Heeft oog voor het groepsbelang en levert een bijdrage aan het gemeenschappelijke resultaat. Is tevens in staat in collegiaal verband te functioneren en toont geen pleitbezorger te zijn van individuele belangen.

- Beschikt over de voor de toezichhoudende functie vereiste vakinhoudelijke kennis, in het bijzonder kennis van financiën, van de ontwikkeling en het beheer van vastgoed, van algemene overheidsregels, wetgeving en ontwikkelingen daarin en op de gevolgen van de voortschrijdende juridisering van de maatschappij voor de vereniging en kennis op het gebied van maatschappelijke en volkshuisvestelijke vraagstukken. Heeft een realistische visie op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de volkshuisvesting en kan deze vertalen in lange termijn doelstellingen en een strategische planning ter verwezenlijking daarvan. Houdt hierbij goed zicht op risico's en uitdagingen die de vereniging loopt.
- Staat open voor en neemt actief deel aan kritische discussies over het functioneren van de RvC en zichzelf als lid dan wel voorzitter. Heeft daarbij inzicht in interne en externe invloeden op zijn/haar functioneren en kan hierover verantwoording afleggen. Toont lerend vermogen en beseft dat zijn/haar handelen invloed heeft op het functioneren van de RvC, en omgekeerd. Kan (persoonlijke) leerpunten benoemen en van gedachten wisselen over het vormgeven van het eigen leerproces.

In zijn algemeenheid is per persoon minimaal een HBO werk- en denkniveau vereist om aan deze competenties te voldoen. HBO niveau wil zeggen dat de persoon beschikt over een behoorlijk analytisch vermogen, snel hoofdlijnen doorziet, overzicht heeft en complexiteit overziet, zowel breed als expert is ontwikkeld en goede schriftelijke en communicatieve vaardigheden bezit.

Een lid van de RvC beschikt verder over voldoende tijd, en is bereid deze vrij te maken voor het bijwonen van de vergaderingen van de RvC, het bijwonen van voor het functioneren van de RvC relevante bijeenkomsten en voor het behalen van de in het kader van de permanente educatie te behalen PE-punten.

Binnen de RvC verdienen de positie van de voorzitter en de huurdercommissaris extra aandacht.

Voorzitter van de RvC

De voorzitter heeft specifieke taken:

- bereidt de vergaderingen van de RvC voor;
- leidt de vergaderingen van de RvC;
- ziet toe op het goed functioneren van de RvC;
- draagt zorg voor een adequate informatievoorziening aan de RvC;
- zorgt voor voldoende tijd voor besluitvorming;
- is namens de RvC het voornaamste aanspreekpunt voor het bestuur;
- initieert de evaluatie van het functioneren van de RvC;
- initieert de evaluatie van het functioneren van het bestuur door de RvC.

Naast de hiervoor genoemde competenties betekent dit, dat de voorzitter:

- de kwaliteiten bezit om het groepsproces binnen de RvC op professionele wijze te leiden;
- vergaderingen efficiënt, effectief en daadkrachtig kan leiden in een open sfeer, waarin iedereen gelijkwaardig kan participeren. Hij heeft oog voor de taakvervulling en verantwoordelijkheden van anderen en benoemt de gemeenschappelijke belangen op een wijze die tot overeenstemming leidt;
- ruime bestuurlijke en toezichhoudende ervaring heeft.

Huurdercommissaris

Afhankelijk van de omvang van de RvC zijn tenminste 2 respectievelijk 3 leden benoemd op voordracht van de huurdersbelangenvereniging of – wanneer er geen huurderbelangenvereniging actief is – de kring van huurders. Huurdercommissarissen:

- kunnen zich identificeren met de doelgroep van de vereniging; functioneren zonder last of ruggenspraak en zijn geen verantwoording verschuldigd aan de organisatie/groep die hen heeft voorgedragen.

2.3 Deskundigheid

Om de taken van de RvC goed te kunnen vervullen moeten bij voorkeur de hierna volgende kennis- en ervaring in de RvC vertegenwoordigd zijn. Individuele personen kunnen meerdere kwaliteiten vertegenwoordigen.

Kwaliteit Financiën en Treasury:

Het kwaliteitsprofiel financiën richt zich op het financieel beheer en continuïteit van de vereniging en het risicomangement waaronder inbegrepen kennis op financiering- en investeringsgebied en fiscaliteiten. Dit vraagt op strategisch niveau om:

- kennis in vraagstukken met betrekking tot de financiële continuïteit van een onderneming;
- kennis in financieel-economische vraagstukken en financiële managementtechnieken;
- ervaring met het beoordelen van investeringsbeslissingen op risico's;
- kennis van en/of ervaring met bank/treasury-activiteiten.

Kwaliteit Juridische zaken:

Het kwaliteitsprofiel juridische zaken is gericht op algemene overheidsregels, wetgeving en ontwikkelingen daarin en op de gevolgen van de voortschrijdende juridisering van de maatschappij voor de vereniging. Dit vraagt op strategisch niveau om:

- door opleiding en ervaring verkregen kennis en inzicht in juridische vraagstukken, waaronder de toepassing van wet- en regelgeving, contractvorming en eventueel procesrecht;
- ervaring met bestuursrecht, overeenkomstenrecht, bouwrecht en regelgeving met betrekking tot gegevensbescherming;
- gevoel voor en inzicht in juridische complicaties bij de planning en uitvoering van projecten;
- inzicht in bestuurlijke besluitvormingsprocessen;
- ervaring met risicomangement en compliance.

Kwaliteit Sociale domein, Wonen en Zorg en communicatie:

Het kwaliteitsprofiel sociaal domein heeft betrekking op de vraagstukken voor de vereniging in het kader van haar maatschappelijke opgave en haar belanghouders. Dit vraagt op strategisch niveau om:

- kennis en inzicht in sociale en demografische processen op lokaal en regionaal niveau;
- zicht op leefbaarheidsvraagstukken in de lokale gemeenschap;
- visie op rollen van corporaties binnen de maatschappij in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen, overheidsbeleid en doelgroep ontwikkelingen;
- kennis en inzicht in communicatieprocessen met klanten en belanghouders.

Kwaliteit Vastgoed:

Het kwaliteitsprofiel vastgoed brengt kennis en ervaring binnen in strategische vastgoedsturing. Dit vraagt op strategisch niveau om:

- kennis en/of ervaring op het gebied van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening of stedenbouw;
- zicht op toekomstige rollen van corporaties binnen de volkshuisvesting in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen en doelgroep ontwikkelingen;
- inzicht in leefbaarheidsvraagstukken, herstructurering en samenwerking met andere partijen hierbij;
- bekend met de wereld van het vastgoed en wonen en de marktpartijen die daarin opereren; kennis om vastgoedbeheer, strategisch voorraadbeleid en ontwikkelingen op de woningmarkt goed te kunnen beoordelen;
- kennis om investeringen en desinvesteringen te beoordelen.

Kwaliteit Volkshuisvesting en Leefbaarheid:

Het kwaliteitsprofiel Volkshuisvesting brengt kennis en ervaring binnen in ontwikkeling op het terrein van wonen en leefbaarheid. Dit vraagt op strategisch niveau om:

- kennis en/of ervaring op het gebied van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening of stedenbouw;
- zicht op toekomstige rollen van corporaties binnen de volkshuisvesting in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen en doelgroep ontwikkelingen;
- inzicht in leefbaarheidsvraagstukken, herstructurering en samenwerking met andere partijen hierbij;

Kwaliteit Maatschappij en Bewonerszaken:

Dit kwaliteitsprofiel is gericht op lokale, regionale en landelijke maatschappelijke ontwikkelingen en de positie en belangen van huurders binnen de sociale volkshuisvesting. Dit vraagt op strategisch niveau om:

- visie op toezicht compliance en governance;
- zicht op maatschappelijke ontwikkelingen in de lokale gemeenschap;
- visie op rollen van corporaties binnen de maatschappij in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen, overheidsbeleid en doelgroep ontwikkelingen;
- kennis en ervaring met strategieontwikkeling en de implementatie daarvan;

Kwaliteit bedrijfsontwikkeling:

Het kwaliteitsprofiel bedrijfsontwikkeling brengt kennis mee over de inrichting en ontwikkeling van een organisatie.

- kennis van organisatieprocessen en projectorganisatie;
- ervaring met HRM;
- ervaring met digitalisering van organisaties, administratie en klantsystemen;
- ervaring met bestuurlijke processen;
- visie op moderne bedrijfsvoering;
- ervaring met bedrijfsontwikkeling

